

benægte, at det er muligt, at man, naar først Communerne have faaet den større Selvstændighed og Indflydelse, Talen er om, maa komme til at ordne Tilsynet paa en anden Maade. Det er muligt, at man da kan ønske at faae, hvad man før har haft, en Overstole-directeur. — jeg vilde hellere kalde ham Overstoleinspecteur. — man kan muligens komme til at see, at en saadan Embedsmand er ønskelig, men paa den anden Side troer jeg, at maa da vil blive nødt til at have flere Tilsynsmænd. Der maa vistnok være nogle Understoleinspecteurer under denne Overstoleinspecteur. Hvorvidt dette Tilsyn vil blive helbigere eller mindre bekvæmligt, staaer mig ikke fuldstændigt klart, men jeg kan godt tænke mig, at dette kan blive muligt, at man gaar denne Vej, og at det kan være rigtigt. Jeg kan ikke nægte, at det har undret mig, at Skolevæsenet er kommet under saa udførlig Behandling under de Love, hvormed Thinget har bestyret sig igaar og idag. Jeg troer, at min høitærede Collega har fuldkommen Ret i, at han ikke har villet blande Mere ind i de Love, han har forelagt, og som nærmest kunne kaldes Competencelove, end han har gjort; jeg betragter det som aldeles rigtigt at holde Skolevæsenet ude derfra. Det er vel muligt, at hans Forslag, naar de blive til Love, ville bevirke nogle nødvendige Forandringer med Hensyn til Skolevæsenet, men jeg troer, at det er rigtigt, og jeg vilde meget ønske, at den lovgivende Magt kunde være enig med mig deri, at vi opsatte at tage Skoleorganisationsloven for, indtil vi have seet, hvilken Form Communerne Competencelove have faaet. Det er neppe heldigt, naar man saaledes blander altfor Meget ind i et Lovforslag. Almne-skolevæsenets Ordning er en Gjenstand, som nødvendigviis fordrer sin særskilte Lov, ved hvis Affattelse der maa tages et væsentligt Hensyn til, hvorledes de communale Forhold blive ordnede. Jeg indrømmer imidlertid, at der er Punkter i den nuværende Skolelov, som trænge til at forandres, og det er mig en Tilfredsstillelse i saa Henseende at kunne udtale, at jeg har min Opmærksomhed henvendt paa det Punkt, som den ærede Folkethingsmand for Sorens Amt 4de Valgfreds (Holstein) bragte

paa Bane, nemlig Tvangsmulcter, Skolemulcter. Det er aabenbart, at efterat den Lov, som den ærede Taler omtalte, er udkommen, vil det Ddisse, det Hadefulde i Skolemulcterne tiltage i en urimelig Grad, i en saadan Grad, at jeg maa finde det urigtigt at fastholde dem; men ved Siden deraf kan jeg ikke nægte, at jeg har nogen Betænkelighed ved, at Staten skulde opgibe Skoletvangen. Jeg troer, at man væsentligt igjennem den har bragt det dertil, at vor Almne her i Danmark forholdsviis er en af de bedst oplyste. Ja, de ærede Medlemmer rygte paa Hovedet, men jeg troer, at, naar vi gaar tilbage til 1814 og see, hvad der siden den Tid er virket med Hensyn til Oplysningen, saa kunde det nok være, at man kunde komme til den Erkjendelse, at Skoletvangen har foranlediget, at Mange efterhaanden have lært det, de have lært. Menneffene ere virkelig ikke saa gode, som de burde være; de vare det ikke dengang og ere det heller ikke nu. Jeg troer nu at have berørt de Punkter, som kunde foranledige mig til særligt at udtale mig, og maa indstændigt anmode det høie Thing om at lægge Vægt paa det Helbige i, om man udsatte Skolefagets Behandling, indtil disse Competencelove vare ordnede. — Endnu skal jeg tillade mig en Bemærkning, som ganske vist egentlig ikke directe ligger for mig, men den vedrører Præsterne. Det ærede Medlem for Sorens Amt 4de Valgfreds bemærkede, at han ikke kunde forstaae, hvorfor Indenrigsministeren havde foreslaaet den Bestemmelse, at Sognepræsten skulde kunne vælges i mere end eet Sogn, men det ærede Medlem har overseet, at der jo er mange Præster, som have flere Sogne, og at der er Pastorater, hvor der er flere Sogneforstanderskaber, hvor hvert Sogn har sit Sogneforstanderskab, og i disse vilde Præsten ikke være valgberettiget, naar det skulde gaae efter de almindelige Regler. Der er fremdeles en anden Grund til at optage denne Bestemmelse, idet den ærede Taler vil mindes, at man før at blive valgt til Sogneforstanderskabet, skal have opholdt sig et Aar i Communen. Naar altsaa en ny Præst kommer til en Commune, kan han ikke blive valgt i det paafølgende Aar, selv om